

Пам'яті Всеволода Германовича Бурачек

15 лютого 2024 року, на 89 році, пішов з життя професор, доктор технічних наук, лауреат Державної премії СРСР, визнаний фахівець приладобудування Мініборонпрому

ВСЕВОЛОД ГЕРМАНОВИЧ БУРАЧЕК.

Всеволод Германович народився 22 квітня 1934 року в м. Харкові.

Після закінчення 7 класів середньої школи Всеволод навчався в Благовіщенському річковому училищі, яке закінчив з відзнакою, отримавши спеціальність техніка-судноводія. Попрацювавши недовгий час помічником капітана в Амурському пароплаванні, він продовжив навчання у Ленінградському вищому інженерному морському училищі імені адмірала С. О. Макарова і закінчив арктичний факультет училища в 1959 році, отримавши диплом інженера-гідрографа.

Підготовка в училищі майбутніх дослідників океанів відзначалась освоєнням складних наукоємних спеціальних дисциплін, таких, як геодезія, навігація, картографія, радіонавігаційні і електронавігаційні системи, а також надбанням численних практичних навичок для виконання різних польових вимірювань на воді і на суші.

На запрошення Електромонтажного підприємства-6 (м. Комсомольськ-на-Амурі) в 1959 році В. Г. Бурачек почав працювати настроювачем навігаційного обладнання на споруджуваних кораблях на заводі у м. Хабаровськ. Через рік за сімейними обставинами переїхав до м. Києва і приступив до роботи на заводі “Арсенал” інженером-дослідником. Одночасно, віддаючи данину захопленню музикою, почав заняття з естрадним оркестром клубу заводу.

Геодезична лабораторія спеціального КБ, в якій працював В. Г. Бурачек, виконувала роботи, пов'язані зі створенням новітньої техніки – систем прицілювання балістичних ракет. Молодий дослідник швидко знайшов своє місце у колективі та став одним з основних фахівців з високоточних вимірів і розрахунків точності систем. У 1965 році був призначений в.о. начальника лабораторії, яка в 1966 році виросла до потужного науково-дослідного відділу, що складався, в основному, з молоді – вчорашніх випускників КДУ, КІБІ, МІФІ, МФТІ, МІПАіК, ЛІТМО, МВТУ ім. Баумана та інших авторитетних вузів.

Був випадок на захисті проекту нової системи (прототипу прицілювання відомої ракети “Протон”). Один з опонентів – відомий і впливовий професор з МІПАіК у своєму виступі сказав, що представлена система непрацездатна. Всю ніч у лабораторії перераховували всі дані і підтвердили результат розрахунку. Наступного дня Замовник та інші присутні фахівці підтримали проект. І до сьогодні система цього типу працює безвідмовно.

Молодому колективу СКБ вдалося створити і впровадити в практику багато проектів і забезпечити країну надійними системами для ракет усіх видів старту: наземного, шахтного та підводного. Всеволод Германович Бурачек, як учень Головного конструктора д.т.н. Героя Соціалістичної Праці Серафима Платоновича Парнякова та один з головних його помічників, у цих роботах відповідав за розрахунок точності системи, обґрунтування вибору структурної та функціональної схем, розробку методики прицілювання, організацію випробувань систем на точність і працездатність, вирішення наукових завдань і визначення перспективи розвитку тематики.

Вручення Всеволоду Бурачеку ордена “Знак пошани”.
1969 рік

У 1970 році його роботи були відзначені Державною премією СРСР у галузі оптики і точної механіки. В. Г. Бурачек стає відомим фахівцем у галузі інженерної геодезії спеціального напрямку, а саме – теорії і практики створення систем прицілювання балістичних ракет.

В. Г. Бурачеку, одному з авторів цього нового науково-технічного напрямку ракетної техніки, належить істотний науковий внесок: основи інженерно-геодезичного забезпечення прицілювання ракет, основи розрахунку точності систем прицілювання, методичні основи випробувань систем прицілювання балістичних ракет, участь у вирішенні проблеми повної автоматизації прицілювання ракет, а також розробка методу автономної автоматичної геодезичної прив'язки чутливих елементів ракет за азимутом, методу точної автоматичної поляризаційної передачі азимута по вертикалі, розробка контрольно-технологічних приладів, ряду навігаційно-геодезичних приладів, таких, як точні наземні гірокомпаси, космічні секстанти, тренажерний комплекс для космонавтів та багато інших. Серед його розробок більше 30 впроваджених у практику систем прицілювання балістичних ракет і навігаційно-геодезичних приладів.

Всеволод Германович з нерозлучним своїм другом-саксофоном. Репетиція концерту. 1974 рік

За матеріалами розробок В. Г. Бурачеком була підготовлена і захищена в 1970 році кандидатська дисертація в Харківському вищому військовому командному училищі імені маршала Неделіна.

У 1975 році В. Г. Бурачек був призначений керівником новоствореної Київської філії науково-дослідного технологічного інституту оптичного приладобудування Міністерства оборонної промисловості. Розвиток технологічної науки був спрямований на підвищення якості виробів Міноборонпрома, автоматизацію та комп'ютеризацію виробничих процесів. У цьому аспекті філія розробляла різні методи контролю характеристик оптичних та оптико-електронних приладів. В. Г. Бурачеку вдалося створити працездатний колектив фахівців, організувати активну наукову і винахідницьку роботу.

Будучи присутнім, як представник підприємства, на ділових зустрічах і нарадах з такими видатними вченими-ракетниками, як головні конструктори академіки Челомей Володимир Миколайович, Бармин Володимир Павлович, Пілюгін Микола Олексійович, Сергєєв Володимир Григорович, Уткін Володимир Федорович та інші, Всеволод Германович навчався у них підходу до вирішення складних інженерних завдань, прагненню до нового, творчої сміливості, вмінню по-діловому обговорювати проблеми, прояву поваги і уваги до співрозмовника незалежно від звань та наукових ступенів. Результатом наукової зрілості Всеволода Германовича став захист докторської дисертації на вченій раді Ленінградського інституту точної механіки і оптики в 1985 році.

Після розпаду СРСР почалося руйнування ВПК і на державній службі не мало сенсу продовжувати роботу. В. Г. Бурачек був запрошений до Інституту нових фізичних і прикладних проблем АН України, але там також серйозну роботу згортали, переходячи на комерцію. Пішовши з цього інституту, у 1990-х роках В. Г. Бурачек організував науково-виробничий центр під егідою комерційної асоціації. Враховуючи загальний занепад науки та промисловості України, відсутність довгострокового фінансування і дорожчі матеріалів і комплектуючих було вирішено розробляти і випускати прості й необхідні прилади з коротким терміном розробки і виготовлення. Були створені прилади вимірювання параметрів доріг (замовники ДАІ та Автодор), велися розробки ультразвукових приладів, на замовлення німецького бізнесмена був розроблений зразок приладу для контролю шорсткості точних полірованих деталей для автомобілів – на основі інтерферометра Фабрі–Перо. Нестабільність ринку, інфляція та оподаткування заважали нормально налагодити виробництво і воно поступово розвалилося до 2004 року.

З 1987 року Всеволод Германович викладає геодезичні дисципліни в Київському інженерно-будівельному інституті на кафедрі інженерної геодезії і отримує атестат професора, потім у 1998 році остаточно переходить на викладацьку роботу.

У 1996 році, з ініціативи фахівців з геодезії, було створено Київський інженерно-технічний інститут. Фінансування не вдалося добитися ні на державний, ні на муніципальний інститут, тому довелося погодитися на ВНЗ з приватною формою власності, що вельми ускладнило його формування і розвиток.

Всеволод Германович у новому інституті очолив кафедру геодезії, картографії та фотограмметрії. На кафедру прийшли компетентні викладачі і в 2001 році відбувся перший випуск інженерів-геодезистів зі спеціалізацією “Геоінформаційні системи”. Завідувач кафедри приділяв велику увагу розвитку кафедри, постановці наукових робіт, співпраці з профільними підприємствами, Академією наук, інститутами.

У 2003 році професор Бурачек В. Г. був запрошений завідувати кафедрою геоінформатики та геодезії в Чернігівський державний інститут

економіки і управління, де створювали новий факультет з навчанням студентів за спеціальностями: “Землепорядкування та кадастр” і “Геоінформаційні системи і технології”.

Працюючи в Чернігові, В. Г. Бурачек швидко створив дружний колектив кафедри, залучаючи до активної творчої роботи викладачів і студентів. З’явилися актуальні наукові статті, винаходи. Особливу увагу Всеволод Германович приділяв науковому зростанню співробітників, підготовці дисертацій, навчанню студентів, розробці винаходів. За цей період розроблено більше 50 винаходів, створена науково-навчальна база кафедри, підготовлений доктор технічних наук.

В. Г. Бурачек ніколи не залишав без уваги свою “рідну” кафедру в Києві, залучаючи співробітників у творчу роботу з розробки нових методів і приладів: геодезичних, гідрометричних та ін., нових ідей для підготовки винаходів.

У 2009 році В. Г. Бурачек повернувся до рідного інституту, який незабаром був перетворений в Університет новітніх технологій, проректором з наукової роботи і завідувачем кафедри геодезії, картографії та фотограмметрії.

Всеволод Германович Бурачек опублікував понад 350 наукових праць і винаходів, у яких висвітлювались теоретичні дослідження і розробки з проблем сучасної інженерної геодезії, аерокосмічного моніторингу, геоінформатики. Їм створена низка проектів нової техніки, наприклад, метод подвійного фотограмметричного ланцюжка для створних вимірювань, метод віртуальної матриці, який дає змогу істотно підвищити роздільну здатність цифрових камер за допомогою субпіксельних технологій та інші нові науково-технічні рішення. Серед його учнів доктори і кандидати технічних наук, докторанти та аспіранти.

Друзі, колеги, співробітники Наукового центру аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук НАН України, Університету новітніх технологій, Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Національного університету “Чернігівська політехніка” висловлюють найщиріші співчуття рідним і близьким з приводу тяжкої втрати. Поділяємо Ваше горе, сумуємо разом з Вами, підтримуємо Вас у годину скорботи.

Вічна пам’ять.

Редакційна колегія